

R e s p u b l i c a

B u l d o z e r y n a m a l i ň a k é v ý s t a v ě .

Neoficiální výstava o níž se pokusili abstraktní výtvarníci byla v Moskvě desolována buldozery. Náš moskevský zpravodaj Philio Sport říká:

Ministerstvo amerického Velvyslanectví praví, že protest udělal charge d'affair Adam S t a p s, neboť při nejmenším 6 amerických novinářů včetně jedné zpravodajky byly všemi napadeny a zbity ze této události na výstavě. Muži, kteří byli zpočátku pokřiveni se členy milice, nyní se však také říka, že není vyložený, že by to byli členové policie v civilních šatech.

Tři Rusové, kteří byli za vytrvanosti zatčeni a dva malíři už byli odsouzeni na 15 dní do vězení, pro své nepřátelství. Totéž dva další umělci byli odsouzeni k pokutě 20,- rublů každý. Zřejmě zamítli pokutu zepl tít, neboť místo byli propuštěni na svobodu. Všech 24 výtvarníků jediná 11. rde byla vystavena v síle, že byli abstraktní, aby protestovali proti svobodě a nezakonné práci úřadů. Žádali o policejní ochranu výstavy, kterou chtějí uspořádat za dva týdny. Žádají také náhradu škod, za obrazy, které při tom byly zničeny.???

D r . H u s á k n a d o ž í n k a c h v I r a z e .

k některým jeho tvrzením je následující poznámka- redaktora Svobodné Evropy, Josefa Kocora.

Dr. Husák se v Praze zabýval v iraze na dožínkách výsledky sklizně obilí snažil se dokazovat, že jich bylo dosaženo zasloužilou politikou ČSR. Zasloužilou politiku systému jenž se začal budovat před 25 lety. V této souvislosti se nelze ubránit řízení, či spíše se stalo, že vlivem větší zemědělské výroby, nejen výroby obilí došlo v západoevropských demokratických zemích po II. svět. válce tak obrovského rozmachu jaký nemá období v žádném komunistickém státě. S naší vlastní sousedi NDR, kde jsou přibližně stejné klimatické i půdní podmínky jako u nás. Na jednoho obyvatele tam připadá jenom 23 arů zemědělské půdy, u nás dvakrát tolik. Mělo by tedy u nás na jednoho obyvatele připadat dvakrát tak velké množství vyrobených potravin. Ve skutečnosti je tomu naopak. Dnes vyrábí jeden rolník v NDR potravu pro 2-32 osob, u nás pouze pro 14, což je téměř 2,5-krát méně než v západním Německu. Značný rozdíl je mezi NDR a Československem i ve výrobě obilovin sni to se nepodařilo vyrovnat, přesto že se u nás hektarové výnosy, zvýšily. V západním Německu se letos sklízelo průměrně z 1 ha 42,3 q obilí. V Československu bude čistý hektarový výnos, po odečtení všech ztrat vzniklých při sklizni, přepravě a skladování asi o 20% nižší.

Tak to vypadá srovnávací systém kolonizní se systémem demokratickým v obilnářství, tedy ve výrobě obilí, kde nastal v Československu obrát k lepšímu. Dr. Husák se pokusil prezentovat tento obrát jako úspěch své politiky a výsledek t.zv. normalizační politiky po IVX. sjezdu KSČ, ale tedy se dostal do rozporu nejen s vlastními tvrzeními, že v uplynulém období 25 let zemědělská výroba u nás stále stoupala, ale i s rozborem situace, který byl otištěn v "Rudém právu" 20.zvětna 1974. Tam se totiž konstatovalo, že 20-letý vývoj družstevní velkovýroby nebyl rovnoměrný, vzrostl v období 1957 - 1965 došlo k stagnaci zemědělské výroby, který vyvolal zejména nedostatek úhlav a významu zemědělství. O dva roky později 10. srpna 1973 "Rudé právo" napsalo, že rok 1966 byl nástupem k lepšímu a vysvětlovalo to takto: "V dosažených výsledcích v rozvoji zemědělské produkce, zejména v posledních letech se projevuje celý souhrn faktorů, zejména pak opatření prováděná KS v zemědělské politice od druhé poloviny 60-tých let." Šlo o opatření, která vyloučila z diskuze o důležitých zemědělských reformách, dostupnost nápravu chyb v politice strany v zemědělství, o změny organizace a řízení zemědělské výroby prováděné rozvíjením kvalifikovaných zdrojů na venkově místě jak to kapsal jeden z jiných zemědělských odborníků.

Na dožínkách v Praze se dr. Husák svěřil také s tím, jak velkou oří stárost dělá režimů dovez surovin, obilí, krmiv, hnojiv, potravin či jiného materiálu, to proto, že není lehké je v zahraničí zajistit, protože jejich ceny

na světových trzích prudce stoupají. Ještě nedavno se ozývaly z Československých oznamovacích prostředků hlasy, které se chloubaly, že se zdráždění na světových trzích surovin vůbec netýká Československého hospodářství, protože je to hospodářství socialistické. Ale jak z řeči dr. Husáka vyplývá i on už má co dělat s růstem cen na světových trzích a bude se s tím muset potýkat i v budoucnu, protože je závislé na vnějších vlivech tak jako je dnes závislé ve všech státech s demokratických či komunistických.

Rozdíl sil Západ-Východ ve výpočetní technice.

Josef Dub ze stanice Brno odnášá slovo: napsal k této otázce v souvislosti s Brněnským veletrhem tuto poznámku.

„Větší láma pozitivem Mezinárodního strojírenského veletrhu v Brně je toho roku výroční tiskopis „Rámčetecký přehled federální vlády a národních orgánů“ nazvaný ve své otevřené části „Brněnské veletrhy“, že právě v této oblasti strojírenství je počíná dokumentovat pokrok, který dosáhly členské státy RWFP na posledních 25 letech. Rozhlasová stanice „Hvězda“ doplnila jeho slova poukazem na rozdílnou spolupráci komunistických zemí při vědeckém vývoji jednotného systému elektronických počítačů třetí generace. Pracovalo na něm při čtyřech letech 20.000 lidí a cílem jejího snažení byla konstrukce čestí základních jednotek s 150 doplňkových zařízení. Je výpočetní technika představuje ve skutečnosti aktuální ústřední motiv tohoto Brněnského veletrhu nežli být ani nejméně podružný. Těmto si představují jak by chtěly právě komunistické státy, se svým systémem ústředního administrativního plánování čo len skromný pokrok při uskutečňování své vědecké technické revoluce, při automatizaci velkovýroby, komplexní socialistické integraci hospodářství bez kompromisů žádného druhu. Je při tom fakt, který přimlouvají i komunističtí odborníci a funkcionáři, že sovětský blok zastává zjevně slove výspější zeměmi Západu v technologii samčinných počítačů alespoň o pět let.

Ještě považlivější rozdíly možno nalazt v počtu komputerů, které jsou v provozu na Východě a na Západě. Československo mělo např. v r. 1971 jen 250 počítačů a dokonce tato pětiletka jich chce mít 650. Podobná plány oznámily i ostatní státy sovětského bloku. Polsko počítá v roce 1975 s provozem 500 komputerů, Maďarsko se 600 a NDR chce zvýšit jejich počet dokonce na 800. No a v tom jistém čase je jen na území západního Německa s kapitalistickým hospodářstvím 18.000 počítačů. Tedy 30 krát více jako v Československu, ale podle počtu obyvatelstva je tento nások iba čtyřnásobný. To ostatně platí i pro ostatní vyspělé demokratické státy s rozvinutým hospodářstvím. Japonci budou mít za rok 35.000 komputerů, Francouzi 18.000, Angličané 15.000 a Američané dokonce 150.000. Ale ani technické podrobnosti z toho jistého systému elektronických počítačů o kterém hovořila rozhlas. stanice „Hvězda“ stavějí současnou situaci komunistických států do příznačného světla. Systém řed na kterém pracuje nejen 20.000 vědců ve všech členských zemích RWFP, kromě Rumunska, ale 300.000 dalších méně kvalifikovaných pracovníků je totiž ve své podstatě kopii amerického systému IBM - 360. Používa například jeho řeč, jako i jeho napodobené agregáty. Pošle názoru informovaných západních odborníků základní přístroje tohoto systému jsou technicky a prakticky dozrálé což však nemožno říci o některých přístrojích doplňkových. Je třeba předeem počítat s těžkostmi se zařazování těch komputerů do jednotlivých systémů řad, které jsou dnes v sovětském bloku již v provozu. Československo vlastní např. počítače firmy „Hendwels Boalt“ ~~xxxxxxx~~, Maďarsko firmy CMI, a Polsko ICL. Z těchto důvodů počítají některé západní firmy i nešle s prodejem velkých komputerů do komunistických zemí. Svůj optimismus opírají např. o velkou smlouvu, kterou podepsala Moskva s americkou firmou „Control Data Corporation“ začátkem tohoto roku a která předpokládá úzkou spolupráci při vývoji velkých komputerů v příštích 10 letech. Firma „CDC“ chce otevřít příští rok své vlastní zastoupení v hlavní město Sovětského svazu. Za těchto okolností se vnučuje otázka zda by i Československo nemělo pokračovat v rozvíjení svých nynějších vztahů k některým západním firmám např. „Hendwels Boalt“ jejíž komputer „9-140-115“ se u nás vyrábí v licenci s názvem „Teles 200“.

Brněnský veletrh 1974.

Karel Jezdinský ze stanice Svobodná Evropa připravil tento komentář.

Brněnskému veletrhu věnoval svou pozornost také korespondent západoněmeckého deníku "München Merkur". Píše, že veletrh probíhá v obchodně příjemné atmosféře. A to i pro západní vystavovatele mezi nimiž jsou na předním místě západoněmecké firmy. Zpráva pak dále píše, že trvající nedostatek pracovních sil a silná orientace na Sovětský svaz a ostatní země RVHP znemožňuje Praze využít šance, kterou poskytuje západní nabídka. Západní konkurence na veletrhu je velká a je zejména poptávka po západoněmeckých strojích. Tu je ovšem překážkou vysoké pasivní saldo, kterou vykazuje obchodní bilance se Spolkovou republikou. V r. 1973 tvořilo téměř půl miliardy západoněmeckých marek a v Praze mají vážné starosti jak se tato situace bude dále vyvíjet. V první polovině letošního roku dosáhl západoněmecký vývoz strojů do Československa hodnoty 195 milionů marek s československé dodávkou do NSR jen 19 milionů. A tak píše deník "München Merkur" Československo sice zahrnuje západoněmecké vystavovatele do prostorů výstaviště, ale vzhledem ke své závislosti na Sovětském svazu a RVHP nenabízí jako protihodnotu atraktivní nabídky. Využití denních kapacit a nedostatek pracovních sil znemožňuje vs současné době rozšíření podniků v rámci kooperace.

80 let Baťových závodů ve Zlíně.

Karel Jezdinský ze stanice Svobodná Evropa komentuje toto výročí.

V sobotu oslavili zaměstnanci obuvnického závodu Svít v Gottwaldově 80-té výročí existence tohoto podniku, jedno se přirozeně obývalé Baťovy závody ve Zlíně. Před 80 lety to byl jeden z nejvýznamnějších úspěchů drabné české práce, které položily základy podniku později světového jména. Baťovy závody byly průkopníkem velkovýroby, moderní organizace práce a na svou dobu uplatňovaly i řadu pokrokových metod v oblasti soběciinnosti. Firma Baťa dodnes působí pod známou značkou dobré kvality v mnoha oblastech světa.

Praha na měkké vlně.

Nedělní vydání orgánu Rakouské socialistické strany "Arbeiter Zeitung" přináší zprávu opatřenou titulkem "Praha na měkké vlně", zbloudilí letci jsou zpátky". Ještě výmluvnější je nadtitulek: "Takto jde mezi sousedy taky". V pátek ztratili také kurs dva rakouští sportovní letci z Ottošlangu a zbloudili na československé území. Jejich přátelé trnuli hrůzou, neboť v minulosti vedl takový omyl k tragediím při nichž rakouští letci zahynuli. Československé pohraniční orgány však tentokrát použili jen světelných efektů, aby je přinutili k přistání a už v sobotu se mohli i se svým strojem vrátit do Rakouska. Rakouský tisk z toho vyvozuje, že Irana se snaží se svým rakouským sousedem své vztahy nezatížit. Zkrátka jde to opravdu dělat také takto. V minulosti byli rakouští sportovní letci jinž se tento omyl přihodil a ze což zaplatili životem navíc obvinování naší propagandou ze špiónážních úmyslů.

Rumunsko připravuje stranický sjezd.

Rumunské KS vydala nové tése stranické linie pro svůj nadcházející sjezd. Referovali o tom stručně také oražské propagandistické prostředky, které si z nich vybrali ale jen několik úvodních frází o spolupráci Rumunska se socialistickými zeměmi na základech principů marxismu-leninismu.

Rumunské tése však především zdůrazňují nový typ vztahů, založených na úplné rovnosti, vzájemné respektování nezávislosti a nevzměšování se do vnitřních záležitostí. Kromě toho v nich vedení rumunských komunistů upozorňuje na různorodou činnost a názory v jednotlivých komunistických stranách. Jev, který považuje za nevyhnutelný a prohlašuje, že dnes již nemůže existovat, žádné řídicí či koordinující centrum. Na svém X. sjezdu rumunští komunisté také nechtějí odsazovat jiné bratrské strany. Karel Jezdinský ze stanice Svobodná Evropa.

Viktor Někrasov na Západě.

Nositel Stalinovy ceny za román "Ve stalingradských zákopech" spisovatel Viktor Někrasov je na Západě. Dostal se svou manželkou vycestovací povolení na dva roky. Od roku 1972 se stal obětí pokračujících sikan ze strany bezpečnostních orgánů. Nevůli politického vedení si získal svými sympatiemi k odbojným intelektuálům a vlastní kritikou politického systému v Sovětském svazu. Někrasov byl v posledním čase pod policejním dozorem a nemohl publikovat.

V tom jistém čase, kdy Někrasovovi povolili vycestovat odsoudili v Leningradě na čtyři roky do pracovního tábora a dva roky vyhnanství navíc známého historika, odbojného intelektuála Michaila G a s a j f i o e, který se dopustil protisovětské agitace a propagandy. Jeho delikt spočíval v tom, že rozšiřoval spisy svého kolegy historika Andreje A m a l v i k o v, jednoho z aktivních členů disidentského hnutí v Sovětském svazu. Další jeho přečiny bylo, že napsal dvě ke sbírce básní Josefa B r o d a k é h o jenž nyní žije na Západě. Jeho verše vyšly tajně jako Samizdat. G a s j f i o e napsal velké dílo o ruských revolucionářích 19. století. Svobodně tvrdí.

Stepan V e j a vstoupil do milost v NDR.

Ze negativní kritiku východoněmeckého režimu snížila jeho jméno na dlouhou dobu z publikací a novin. Vědomě ho znovu vzpomněli až loni, když při příležitosti jeho 61-týho narozenin uveřejnil o něm pozitivní článek stranický deník "Neues Deutschland". Koncem minulého roku vydali dokonce v NDR tři Heynovy novely, které dovedly vyšly jen na Západě. Mezi nimi i novelu "Zpráva krále Davida" v které autor popisuje problémy spisovatele s autoritativním režimem státu.

Humanitní otázky na pořadu jednání mezi ČSSR a NDR.

Prasecký mluvčí prohlásil, že namísto nových porad je sjednocení rovin a spřízněné otázky. Západní Německo tvrdí, že 20-25.000 československých občanů německého původu se chce z Československa vystěhovat.

Protest sovětských výtvarných umělců.

Sovětská výtvarná umělců jejich výstava byla v neděli pod širým nebem rozmetána, žádají sovětské úřady, aby potrestaly pachatele. Žádají rovněž odškodnění za 18 zničených obrazů. V dopise sovětské vládě výtvarní umělci prohlašují, že za 14 dní hořejší uspořádat další výstavu na téže místě - na poli na moskevském předměstí a žádají policejní ochranu.

Sovětská malířka před prokurátorem.

Prokurátor vyslovil politování, že se s ní tak hrubě zacházelo při nedávné kolisi s bezpečnostními orgány. Ale také jí vygroval, že bude-li pokračovat ve své činnosti, mohl by jí stihnout podobní spisovatel D a n i e l a a S i n j o v s k é h o, kteří byli v r. 1966 odsouzeni k 5 a 7 letům žaláře pro uveřejňování protisovětského materiálu v zahraničí. R a l e k a j a prokurátorovi odpověděla, že ona a její kolegyně se zajímají jen o malování a vůbec ne o politiku.

Milenci před soudem v N D R.

Anglická překladatelka byla zatčena na hranicích, když se pokoušela převést svého východoněmeckého přítele do zahraničí. R a l i t e i n o v á, které je 22 let, se s ním setkala, když ve východním Německu pracovala jako překladatelka. Zatčena byla začátkem roku. Líčení bylo ze zavřenými dveřmi a úředník britského velvyslanectví nebyl na ně dovolen přístup.

Zatčení demonstrujících Židů v Moskvě.

V Moskvě byla dnes zatčena skupina sovětských Židů, kteří demonstrovali před sovětským ministerstvem vnitra za právo na vystěhovalecké povolení do Izraele. Moskevský zpravodaj britského rozhlasu oznamuje, že to byla již čtvrtá demonstrace tento měsíc a že patří k řadě židovských protestů, které mají být ve stejnou dobu jako nynější tajně jednáni Sovětského svazu se Spojenými státy o uvolnění sovětských vystěhovaleckých předpisů oplátkou za obchodní